

Első helyen a Szarvasi Térképészeti Ügynökség „Budapest városatlaza” c. munkája végzett; 2. helyen A Magyar Honvédség Tóth Ágoston Térképészeti és Katonaföldrajzi Intézetében készített Kiskunlacháza ortofotótérképe; 3. helyre sorolták a látogatók a Magyar Tájéfutó Szövetség tájfutó-térkép gyűjteményét.

Az eredményhirdetés után KLINGHAMMER I. a Lázár deák Alapítvány nevében gratulált a díjazottnak és köszönetet mondott az összes pályázónak a szép művekért. Végül elismerését fejezte ki minden közreműködő kollégának és barátnak, aki a pályázat sikeres szervezésében és a kiállítás megrendezésében résztvett.

A pályázatra beküldött műveket ápr. 30-ig lehetett megtekinteni a Széchényi Könyvtár Térképtárában, az első helyezést elért térképek pedig az Utazás '96 kiállításon szerepeltek.

A „Szép magyar térkép – 1995” díjazottak listája a nemzetközi www hálózaton a magyar térképészet „Lazarus” jelszava alatt már olvasható.

PLIHÁL KATALIN<sup>1</sup>

## Marosi Sándor, a földrajztudomány új akadémikusa



MAROSI Sándort, az MTA Földrajztudományi Kutató Intézet tudományos tanácsadóját, c. egyetemi tanárt eredményes kutató munkásságáért, széles körű tudományszervezői és -irányítói tevékenységéért a Magyar Tudományos Akadémia 1995 decemberében levelező tagjai sorába választotta.

MAROSI S. pályája szorosan összeforrott az Akadémia által 1951-ben alapított földrajzi tudományos műhellyel, amely kezdetben kutatócsoportként, majd 1967-től kutatóintézetként működött tovább. Az intézmény egyik alapító tagja, aki itt töltött évtizedei alatt végigjárta az intézeti ranglétra csaknem valamennyi fokozatát: 1951–1980 között az intézet tudományos segédmunkatársa, munkatársa, főmunkatársa, 1980-tól 1995-ig tudományos tanácsadója, 1996-tól kutató professzora. 1968

és 1972 között tudományos titkárként tevékenykedett, majd 1973–1993 között ő volt az intézet tudományos igazgatóhelyettese.

MAROSI S. sokszínű kutató egyéniségét mutatja, hogy kutatásainak területe rendkívül széles, egyaránt eredményesen foglalkozott természetföldrajzi, geomorfológiai, negyedkor-, lösz- és homokgenetikai–morfológiai, tájökológiai, mikroklimatológiai, talajföldrajzi és agroökológiai kutatásokkal. Meghatározó szerepe volt a földrajztudomány új kutatási irányzatainak kidolgozásában és megvalósításában. Mindenkor fáradhatatlan, eredményes geográfus, akinek tudományos tevékenysége a földrajztudomány részdiszciplináinak, ágazatainak művelésén túl különösen a komplex tájföldrajzi kutatásokban kiemelkedő.

Már a hatvanas évek elején, nemzetközi vonatkozásban is úttörő kezdeményezésként kimagasló eredményeket ért el a tájértékelés elvi–módszertani kérdéseinek kidolgozásában és a tematikus térképezésben. Gazdasági szempontból mérte föl és értékelte a természeti és az antropogén geofolyamatokat. Reprezentatív típusvizsgálatai vezettek el a részletes – főleg agrogén – területfelvételezéshez, amely a mezőgazdasági termelés fokozását, az ember és környezete kapcsolatának geográfiai feltárását, a talajhasznosítás és talajvédelem, tágabb értelemben a környezetvédelem geográfiai megközelítését szolgálta. Mint természetföldrajzos, geomorfológus specialista új kutatási irányzatok és módszerek alkalmazását kezdeményezte és a földrajz eredményessége

<sup>1</sup> Osztályvezető, Országos Széchényi Könyvtár Térképtára, Budapest.

szempontjából nélkülözhetetlennek tartotta a különböző földrajzi, földtudományi területeken tevékenykedő kutatókkal való szoros munkaközösségi együttműködést, szintézis igényű eredmények létrehozását a hazai táj kutatás, táj analízis, tájértékelés terén.

Tudományszervező munkája az egész magyar geográfiára kiterjedt. 1952-ben alapította meg az intézet tudományos szakfolyóiratát, a Földrajzi Értesítőt, amelynek 1973-tól főszerkesztője. 1964 óta szerkeszti a Földrajzi Tanulmányok, továbbá a Studies in Geography in Hungary c. kiadványsorozatokat, 1967-től a Magyarország táj földrajza c. monográfia sorozatot. Kiemelkedő szerepe volt Magyarország Nemzeti Atlaszában elkészítésében, amelyért 1990-ben Széchenyi-díjat kapott. 1966 óta tagja az MTA Földrajzi Tudományos Bizottságának, amelynek később titkára, alelnöke, majd elnöke lett. A Magyar Földrajzi Társaság, amely 1982-ben Lóczy Lajos Éremmel ismerte el kimagasló társasági tevékenységét, 1989-ben választotta meg tiszteletbeli tagjává, 1993-ban pedig elnökévé. Több mint 200 tudományos értekezés és 250-et meghaladó számú egyéb közlemény szerzője. Széles körű szakmai elismerést váltott ki az 1990-ben megjelent, SOMOGYI Sándorral együtt szerkesztett „Magyarország kistájainak katasztere I–II.” c. könyve, amelyért 1991-ben Akadémiai Díj kitüntetésben részesült. Mint a Tudományos Minősítő Bizottság Földrajz–Meteorológiai Szakbizottságának titkára, majd elnöke, sokat tett a fiatal(abb), tehetséges szakemberek tudományos minősítése, a tudományos utánpótlás biztosítása érdekében.

Őszintén örülünk, hogy MAROSI Sándor professzor személyében tudományunknak új akadémikusa lett! További munkájához jó egészséget és sok sikert kíván a geográfus tanárok és kutatók közössége, valamint az intézet valamennyi dolgozója nevében

SCHWEITZER FERENC  
intézeti igazgató

## Beluszky Pál 60 éves

BELUSZKY Pál „a hazai társadalomföldrajz egyik legsokoldalúbb egyénisége”, írta egyik méltatója, s aligha akad szakmabéli, aki ezt kétségbe vonná. Sőt, számos településsel foglalkozó történész, szociológus, közigazgató, regionális kérdésekben járatos közigazgatási szakember is elismeri magas szintű tudományos tevékenységét.

Miből adódik „sokoldalúsága”? Megítélésem szerint abból, hogy számára a földrajz „egységes” diszciplína abban az értelemben, hogy e tudományterület képes visszatükrözni a társadalom jelenlétét a természeti térben, ugyanakkor értelmezni a természeti tényezők hatását a társadalmi cselekvésben. A két szféra, vagy a DE PLAY-i gondolatrendszer szerint a tér–gazdaság–társadalom elemeinek az egyes rendszeren belüli, ill. a rendszerek közötti kölcsönkapcsolatainak analízise és szintézise BELUSZKY számára természetes gondolatmenet. Nála nincs erőszakolt diszciplináris elhatárolódás, a valóság érdeklí, s azt úgy írja le, ahogyan információi, ismeretei diktálják. Erre legjobb példa „Magyarország falutípusai” c. munkája, amelyben nagy műgonddal vonultatta fel a matematikai statisztika módszereit, azután mint aki elfeledkezik a korrelációról, clusterekről stb., amelyeket tárgyilagosan felsorol, példátlan helyzetismeretere támaszkodva olyan hatásos jelzőkkel illeti típusait, hogy azzal „kispadra ülteti” a faktorsúlyokat. Ez a geográfia lényege, a térfolyamatokat meghatározó tényezők „együttlátásának” művészete.

BELUSZKY valóság iránti érzéke korai munkáiban különösen erős; a nyíregyházi tanyabokrokrol írt tanulmányából sugárzik a személys jelenlét, a létforma értéke, sőt átérzése, ezért az olvasót a legjobb hazai emberföldrajzi munkákra emlékezteti. Ugyanakkor BELUSZKY sohasem vész el a „tisza” empiriában, nem válik „lederhoser” földrajzossá, számára nemcsak az a valóság, amit lát, hanem az is, ami a jelenségekben általános. Ezért újra és újra keresi azokat az indikátorokat és elemző módszereket, amelyek segítségével a társadalom térbeli folyamatai megfoghatóak és mások számára leírhatóak, értelmezhetőek. A településszabályozás elvi–módszertani kérdései, a vonzáskörzet-elhatárolás problémái egyaránt érdeklik, s olyan tanulmányai